

*Євась Т.В., старший викладач
кафедри економіки та менеджменту
Вінницький інститут Університету «Україна»
Соколовський В.С., здобувач вищої освіти,
спеціальності «Фінанси та кредит»
Вінницький інститут Університету «Україна»*

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ТА ФАКТОРИ, ЩО НА НЕЇ ВПЛИВАЮТЬ

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE ENTERPRISE AND THE FACTORS INFLUENCING IT

Анотація. У роботі розглянуто сутність інвестиційної привабливості підприємства. Досліджуються умови формування інвестиційної привабливості. Визначаються фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства та їх класифікація.

Ключові слова: інвестиційна привабливість підприємства, фактори, умови, зовнішні фактори, внутрішні фактори.

Abstract. The article considers the essence of investment attractiveness of enterprises. The conditions of formation of investment attractiveness are investigated. The factors of influence on the investment attractiveness of enterprise and their classification are determined.

Keywords: investment attractiveness of the enterprise, factors, terms, external factors, internal factors.

Постановка проблеми. У сучасних нестабільних та, навіть, кризових умовах особливого значення набуває здатність підприємства не тільки виживати, а й забезпечити стале й конкурентоспроможне функціонування та розвиток. Необхідною умовою цього є наявність інвестиційних ресурсів та активізація інвестиційних процесів. Інвестиційна привабливість при цьому відіграє роль ключового елемента, оскільки її динамічність залежить від можливостей підприємства відповідати умовам потенційних інвесторів.

Тому все більш актуальними стають питання, пов'язані з визначенням факторів впливу та сприятливих умов формування інвестиційної привабливості підприємства, а також отриманням об'єктивної та адекватної оцінки інвестиційних можливостей суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Широке коло питань, пов'язаних з визначенням сутності та розробкою методичних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств, знайшли своє відображення в працях відомих зарубіжних та вітчизняних вчених і фахівців: І. О. Бланка, Г. Г. Бірмана, Ю. Бріггема, А. А. Пересади, В. М. Гринькової, В. С. Пономаренка, У. Шарпа, В. В. Шеремета, Д. М. Черваньова, та ін.

Метою дослідження є дослідження сутності інвестиційної привабливості підприємства та визначення умов формування і факторів, що на неї впливають.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційну привабливість можна розглядати у вузькому та широкому сенсах. У першому розумінні передбачається досягнення прибутковості та стійкості фінансового стану у короткостроковому періоді та відповідне управління підприємством. У другому випадку – встановлення стратегічної мети підприємства у постійному підвищенні рівня інвестиційної привабливості підприємства [3, с. 246]. Загалом, під інвестиційною привабливістю підприємства розуміють сукупність його кількісних і якісних характеристик, які є підставою для ухвалення рішення про доцільність здійснення або залучення інвестицій, їх обсяг, джерела, структуру, термін інвестування [1, с. 19].

Визначення інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання потребує особливої уваги щодо оточення підприємства, яке розташоване в певному адміністративно-територіальному регіоні країни. Перспективи діяльності підприємств в Україні, їх виробнича стратегія обмежені як внутрішнім, так і зовнішнім середовищем, законодавчим простором, що пов'язаний з економічною ситуацією, станом розвитку ринкової інфраструктури та ін. Отже, на формування інвестиційної привабливості підприємства впливають такі умови, як: перспектива розвитку підприємства, висока перспективність маркетингових досліджень, результативність фінансово-господарської діяльності та ефективність використання інвестиційних ресурсів [4, с.103-104].

Одним із основних етапів формування інвестиційної привабливості підприємства є визначення факторів впливу на неї та їх класифікація, що сприяє кращому та більш повному розумінню самої сутності інвестиційної привабливості. Відповідно до найбільш поширеної загальної класифікації всі фактори можна згрупувати в дві групи: фактори опосередкованого впливу (зовнішні) та фактори безпосереднього впливу (внутрішні) підприємства на інвестиційну привабливість. Крім того, до факторів, що впливають на інвестиційну привабливість, можна віднести фактори загальної дії та фактори регіональної (територіальної) дії [4, с. 105]. Перелік даних факторів, які в різній мірі впливають на інвестиційну привабливість підприємств подано в табл. 1.

Таблиця 1

Фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства

Загальна класифікація	
Зовнішні фактори	Внутрішні фактори
<ul style="list-style-type: none"> - галузева приналежність, - географічне розташування, - наявність та доступність природних ресурсів, екологічна ситуація, - культура освіта населення, - економічна і соціально-політична стабільність, - нормативно-правова база та інформаційне поле, - пільги для інвесторів 	<ul style="list-style-type: none"> - виробничі, матеріальні, трудові та інші ресурси і технології підприємства, - стратегія розвитку, - конкурентоспроможність, - тривалість інвестиційної програми, - платіжна дисципліна, - стан майна та фінансових ресурсів, - витрати, - структура капіталу, - рейтинг підприємства в галузі
Класифікація за факторами дії	
Фактори загальної дії	Фактори територіальної дії
<ul style="list-style-type: none"> - соціально-економічні (загальний розвиток галузей економіки, фінансово-кредитної системи, функціонування фондового ринку, рівень інфляції), - політичні (політична ситуації в країні, нормативно-правова база в галузі інвестування) 	<ul style="list-style-type: none"> - галузева структура економіки регіону , - розвиток інфраструктури, - наявність фінансових ресурсів, - дії місцевих органів влади у сфері інвестиційної політики регіону, - привабливість регіонального ринку для іноземних інвесторів

Таким чином, до першої групи факторів відносяться ті, що не піддаються впливу окремого підприємства, тобто, на них можна впливати тільки на державному рівні (зовнішні фактори). До другої ж групи відносяться фактори, на які підприємство може впливати та змінювати їх показники, характеристики тощо (внутрішні) [2].

Для підприємства важливішими є внутрішні фактори або фактори безпосереднього впливу, оскільки саме завдяки ним воно здатне самостійно впливати на свою інвестиційну привабливість. В свою чергу, серед внутрішніх факторів найбільшу питому вагу займають такі фактори, як: кадровий потенціал, тривалість інвестиційної програми, стан майна та фінансових ресурсів, розмір витрат.

При цьому вважається, що інвестор при виборі об'єкта інвестування найбільше звертає увагу на стан майна, стан фінансових ресурсів, розмір витрат підприємства, який визначається ступенем зношеності основних фондів, їх спроможністю виготовляти продукцію на високому рівні, рівнем ліквідності, платоспроможністю, показниками

фінансової стійкості, показниками ділової активності, станом необоротних та оборотних активів, їх оновленістю та вибуттям. Розмір витрат підприємства включає всі витрати підприємства, пов'язані з його операційною діяльністю [2].

Необхідно зауважити й те, що проблема оцінки інвестиційної привабливості підприємства може бути вирішена лише після визначення усіх факторів, що впливають на її рівень як зовні, тобто з боку держави, регіону та галузі, так і із середини тобто з боку самого підприємства.

Висновки. На сьогодні інвестиційна привабливість підприємства відіграє вагому та надзвичайно важливу роль в активізації інвестиційних процесів. В умовах обмеженості ресурсів та гострої конкуренції між підприємствами за одержання ресурсів, у тому числі і фінансових, на перший план виходить питання про створення у інвесторів уявлення про підприємство, як привабливий об'єкт інвестування – тобто, формування його інвестиційної привабливості. В свою чергу, інвестиційна привабливість об'єкта інвестування формується під впливом певних умов і факторів внутрішнього та зовнішнього характеру. Оцінка та аналіз інвестиційної привабливості підприємства, з одного боку, – це основа для розробки його інвестиційної політики, а з іншого, – можливість виявити недоліки в діяльності підприємства, передбачити заходи щодо їх ліквідації та покращити можливості залучення інвестиційних ресурсів. А це, у свою чергу, допомагає інвесторам визначитися у своєму рішенні про інвестування конкретного підприємства. Таким чином, інвестиційна привабливість підприємства, є фактором, який впливає на економічний ефект від ведення бізнесу, оцінка цього фактора є вирішальною при прийнятті рішення про інвестиційний напрямок розвитку діяльності.

Список використаних джерел

1. Балан В. Методичне забезпечення оцінювання інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств / В. Балан // Вісник Київського національного університету ім. Т.Шевченка. Серія: Економіка. – № 121-122. – 2010.– С. 19-22. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://cyberleninka.ru/article/n/methodical-maintenance-of-evaluation-of-domestic-enterprises-investment-attractiveness>.

2. Короткова О. В. Інвестиційна привабливість підприємства та методики її оцінювання / О. В. Короткова // Ефективна економіка. – № 6. – 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2132>.

3. Литвиненко А. О., Бусургіна М. А. Методика визначення стратегії управління інвестиційною привабливістю підприємства / А. О. Литвиненко, М. А. Бусургіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – № 39. – 2012. – С. 246-249.

4. Лівощко Т. В., Моргунова К. І. Інвестиційна привабливість підприємств / Т. В. Лівощко, К. І. Моргунова // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – № 64. – 2013. – С. 101-107. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_4_101.pdf.